

آژانس و 1+5 به دنبال بحرانی جلوه دادن پرونده ایران

از آخرین دور مذاکره ایران و آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای زمان زیادی نمی‌گذرد و درحالی‌که آن مذاکرات برآیندی رو به جلو نداشت اما باز هم قرار شد که مسئولان ایران و آژانس آذرماه امسال پای میز مذاکره بنشینند و ما نیز در رابطه با همین مسئله با حشمت‌الله فلاحت‌پیشه، کارشناس مسائل بین‌الملل گفت‌وگو کردیم.

از آخرین دور مذاکره ایران و آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای زمان زیادی نمی‌گذرد و درحالی‌که آن مذاکرات برآیندی رو به جلو نداشت اما باز هم قرار شد که مسئولان ایران و آژانس آذرماه امسال پای میز مذاکره بنشینند و ما نیز در رابطه با همین مسئله با حشمت‌الله فلاحت‌پیشه، کارشناس مسائل بین‌الملل گفت‌وگو کردیم. • با توجه به اینکه دور قبل مذاکرات ایران و آژانس به نتیجه خاصی نرسید، آیا می‌توانیم در این دور مذاکرات شاهد موفقیتی باشیم؟

علت به نتیجه نرسیدن مذاکرات در گذشته کارویژه‌ای است که خود آژانس تعریف کرده یا به عبارتی کارویژه‌ای است که در قلمرو 1+5 برای آژانس شکل گرفته است. متأسفانه آژانس در طول گزارش‌های اخیرش به‌ویژه در دوره آمانو بیشتر نقش توجیه‌کننده سیاست‌های فشار بر ایران را بازی می‌کند و برای این رفتارها حتی مقدمه‌سازی نیز کرده است؛ برای مثال صحبت‌های اخیر اوباما مبنی بر اینکه جمهوری اسلامی ایران نتوانسته است نگرانی‌ها را برطرف کند به این دلیل است که کارویژه‌ای برنامه‌ریزی شده برای آژانس تعریف شده و در چنین فضایی رسیدن به توافق سخت است. البته اظهارات دبیر کل آژانس در نقاط مختلف حکایت از آن دارد که آژانس متوجه اقدامات منفی خود شده و اعلام کرده که قصد خرابکاری نداشته است.

تمام تلاش جمهوری اسلامی ایران این است که در قبال مقررات آژانس و مفاد ان‌پی‌تی پادمان نظارتی فی‌مابین ایران و آژانس را اجرا کند تا عملاً بهانه‌ای به دست غرب ندهد، اما متأسفانه آژانس سعی دارد تا بنیاد موضوع مذاکره با ایران را نه اساسنامه آژانس و ان‌پی‌تی بلکه قطعنامه‌های شورای امنیت قرار دهد و بیشتر ایران را وارد فضای انتقادی کند. همین باعث می‌شود که مواضع دو طرف تا حد زیادی از هم دور شود و آژانس به جای نهادی که مسئول اجرای اساسنامه باشد به‌عنوان نماینده 1+5 مقابل ایران قرار بگیرد و این اصل مشکل است. به نظر من موضع دولت انگلیس قبل از انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا مبنی بر اینکه جمهوری اسلامی ایران تخطی از برنامه هسته‌ای نکرده و اقدام علیه آن خلاف حقوق بین‌الملل است، سندی است معتبر که باید در مذاکرات ایران و آژانس مطرح شود.

• اول آذرماه قرار است گروه 5+1 در بروکسل درخصوص برنامه هسته‌ای ایران مذاکره داشته باشد. این نشست چقدر بر مذاکره ایران و آژانس تأثیرگذار است؟

نشست 1+5 و مذاکرات ایران و آژانس مقدمه دور جدید دیپلماسی است که در 1+5 می‌خواست شکل بگیرد اما به دلیل انتخابات آمریکا عملاً متوقف شد چرا که مهم‌ترین بازیگر 1+5 آمریکا است. الان که اوباما روی کار آمده آژانس و 1+5 به دنبال مقدمه چینی هستند برای دیپلماسی تعامل یا تقابل با ایران. اگر آنها بخواهند با توجه به اعتمادسازی‌هایی که از جمهوری اسلامی ایران دیده‌اند منطقی عمل کنند می‌توانند یک روند تعاملی را شکل دهند؛ هرچند که متأسفانه فضا در 1+5 برخلاف این جریان است.

• با توجه به اینکه هر روز شاهد تحریم‌های بیشتری علیه جمهوری اسلامی ایران هستیم، به نظر شما آیا ادامه مذاکرات با سازوکار فعلی به نفع کشور است؟

در 1+5 خیلی‌ها به دنبال این هستند که مسیر مذاکره با ایران را رو به پایان نشان دهند و آن را به بن‌بست بکشانند تا بتوانند پرونده ایران را به شورای امنیت سازمان ملل متحد ارائه کنند، یعنی همان مسیری که آژانس در عراق طی کرد، ولی ماهیت پرونده ایران کاملاً متفاوت با عراق است چرا که پشتوانه پرونده ایران رفتار حقوقی و فنی در مقابل آژانس است؛ رفتاری که هیچ‌گونه بهانه‌ای را به دست دشمنان نداده است. در چنین شرایطی قطع مذاکره با آژانس به این معناست که آژانس رسماً اعلام کند که در مسئله هسته‌ای ایران نمی‌تواند اقدامی صورت دهد و ابهام‌زدایی کند و در آن صورت پرونده را به شورای امنیت ارسال کند.

کشیده شدن پرونده به شورای امنیت همان چیزی است که دشمنان جمهوری اسلامی ایران منتظر آن بودند چرا که آنها سال‌هاست به دنبال عراقی‌زدن پرونده ایران هستند و عراقی‌زدن پرونده ایران با روح رفتاری حاکم بر موضوع هسته‌ای ایران همخوان نیست و ما نباید وارد این فاز شویم.